

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

*Шаєнко А.А., здобувач вищої освіти
2704thenastya@gmail.com*

*Бук О.В., здобувач вищої освіти
olesalinskaa@gmail.com*

*Науковий керівник: Бочарова Н.А., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

За умов складних процесів, що протікають у мінливому зовнішньому середовищі, доволі складно говорити про стабільність фінансового стану підприємства, оскільки він відчуває на собі вплив багатьох чинників.

Фінансовий стан підприємства характеризується багатьма проявами, а саме:

- виступає як загальний результат та багатогранна комплексна характеристика фінансово-господарської діяльності підприємств;
- одночасно проявляється як в статичі, так й в динаміці;
- залежить від співвідношення джерел утворення, ступеня раціональності розміщення та ефективності використання фінансових ресурсів підприємства.

Поняття фінансового стану є комплексним, одночасно характеризується досягнутими фінансовими результатами, платоспроможністю підприємства, його ліквідністю та фінансовою стійкістю, фінансовими відносинами підприємства з іншими учасниками ринку. Фінансовий стан – складова ринкової успішності, конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості підприємства [1].

В цілому фінансовий стан підприємства можна розуміти як його спроможність фінансувати свою діяльність та розвиток. В свою чергу, така спроможність визначається структурою та обсягом, ступенем використанням фінансових ресурсів.

Визначення фінансового стану через найбільш сприятливе співвідношення власних та позикових коштів є недоцільним, тому що неможливо з точністю визначити це оптимальне значення: для різних підприємств воно завжди буде різним, на практиці немає такого співвідношення, все індивідуально. Іноді застосовують такі фінансові показники як коефіцієнт покриття, фінансовий леверидж та інші показники фінансового стану. Теоретично їх можна розрахувати, але

практично вони слабо спрацьовують.

Стабільний фінансовий стан є таким станом підприємства, при якому, внаслідок перерозподілу та використання фінансових ресурсів, за умов допустимого рівня фінансових ризиків зберігається платоспроможність і кредитоспроможність, а розвиток підприємства відбувається з допомогою власного прибутку і зростання капіталу. Підприємство визнається фінансово стійким, якщо воно може в довгостроковій перспективі підтримувати свою операційну діяльність використовуючи власні або позикові джерела фінансування.

Стабільність фінансового стану є наслідком взаємодії наступних основних обставин [2]:

- достатній рівень конкурентоспроможності;
- системна тривала діяльність з управління прибутком;
- науково обґрунтоване управління структурою капіталу.

Підприємствам, щоб зберегти стійке становище на ринку доводиться вдаватися до низки «екстрених» заходів: знижувати витрати виробництва за рахунок:

- зменшення штату співробітників;
- зниження заробітної плати;
- скорочення витрат на утримання адміністративних будівель;
- зменшення витрат на обслуговування виробничих потужностей та інше.

На нашу думку, забезпечення стабільного фінансового стану повинно базуватися, насамперед, на розвитку інноваційної діяльності підприємства. У сучасних економічних умовах саме інноваційна діяльність є ключовим чинником успіху.

Інноваційна діяльність – це вид діяльності, пов'язаний з трансформацією ідей (зазвичай результатів наукових досліджень, розробок, інших науково-технічних досягнень) в технологічно нові або вдосконалені продукти (послуги), впроваджені на ринку, в нові або вдосконалені технологічні процеси, способи надання послуг, використані у практичній діяльності. Така діяльність передбачає комплекс організаційних, технологічних, наукових, фінансових та комерційних заходів, які у своїй сукупності призводять до інновацій, що сприяє покращенню стану й перспектив підприємства.

Інноваційна діяльність є одним з основних чинників стабільного фінансового стану підприємства, оскільки стабільність та економічне зростання тим вищі, чим вище інтенсивність інноваційної діяльності.

В умовах сьогодення питання продуктивності, ефективної

діяльності підприємств посідають чільне місце. Задля оптимізації діяльності підприємства його керівництво повинне шукати найбільш раціональні шляхи виходу із кризових ситуацій. Одним із таких варіантів є залучення інвесторів до фінансування інновацій. Це великий ризик як для інвесторів, так й для підприємств, потрібні значні витрати. Через це виникає необхідність обґрунтовано врахувати наступне:

- важливість тих чи інших інновацій, необхідність їхнього інвестування;
- критерії та рівень оцінки таких інвестицій;
- вплив інновацій на економічне зростання, на стабільність підприємства;
- можливі ризики сторін;
- альтернативність варіантів перспективного зростання.

Аналіз витрат, перспектив від інновацій та передбачуваних інвестицій дає можливість визначення доцільності можливих змін та їх необхідності на початкових етапах.

Можливі варіанти оцінювання результативності інноваційної діяльності ґрунтуються на аналізі витрат та результатів від вкладень. При цьому, при порівнянні підсумкових показників від реалізованого інноваційного проєкту та аналогічних витрат без вкладень може серйозно визначити долю підприємства в галузі.

Слід зазначити, що інноваційний підхід розвитку підприємства неможливий без наукового обґрунтування. Зазвичай розробляється кілька альтернативних планів на перспективу, проводиться аналіз можливих варіантів.

Постійний потік інноваційних розробок, при взаємному розумінні та співпраці роботодавців та колективу, на фоні конкуренції робить підприємство більш фінансово стабільним. Впровадження інновацій дає тимчасову перевагу, головне, не зупинятися, важливо постійне впровадження нововведень. Інноваційна активність дає почуття лідерства та перспектив розвитку. І, навпаки, зниження інноваційної активності може призвести до песимістичного настрою колективу, зниження ринкової частки підприємства [3].

На даний час актуальними напрямками підвищення інноваційної активності підприємств є:

- скорочення до мінімально можливих термінів просування інновацій;
- розробка та реалізація комплексних інноваційних програм;

- формування науково-виробничих центрів, розвиток кластерів через державно-приватне партнерство;
- спонукання керівництва підприємства на розширення частини поточних витрат на НДДКР та капітальні вкладення;
- розвиток способів та прийомів регулювання інноваційної діяльності підприємства з метою вдосконалення його стійкості;
- зниження податкового навантаження для новостворених підприємств, що розвиваються.

Вплив інноваційної діяльності повинен бути позитивним та забезпечувати підприємству конкурентоспроможність продукції, зниження фондомісткості та поліпшення якості продукції, зростання фондівіддачі, підвищення продуктивності праці, рентабельності продукції та підприємства.

Якщо позитивного ефекту від реалізації інновацій не прогнозується, то впроваджувати такі інновації у виробництво немає сенсу. Лише інновації, що мають на меті поліпшення існуючих або створення нових продукції, послуг, технологій, є головним джерелом покращення результатів діяльності підприємства, підвищення рівня його конкурентоспроможності. Досягнення підприємством в цих напрямках необхідних параметрів забезпечує йому стабільність фінансового стану.

Отже, задля підтримки стабільності фінансового стану та ефективності функціонування в умовах невизначеності та конкуренції, підприємство має не тільки забезпечувати свою платоспроможність та фінансову стійкість традиційними заходами, а й розробляти та реалізовувати обґрунтовану стратегію інноваційної діяльності.

Література.

1. Ковтуненко Ю. В., Олексійчук А. Г. Фінансовий аналіз діяльності підприємства в умовах економічної нестабільності. *Вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського*. 2017. Вип. 20. С. 234–238.
2. Попова С. П., Пилипенко А. В. Методи оцінки та шляхи стабілізації фінансового стану підприємства. *Наукові записки Кіровоградського НТУ*. 2016. Вип. 20. С. 25–35.
3. Крилов Д. Інноваційна діяльність підприємства: місія, завдання та особливості організації. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2023. № 1 (33). С. 7–14.